

ISO 14001 KÖRNYEZETKÖZPONTÚ IRÁNYÍTÁSI RENDSZER (KIR)

Környezeti Munkacsoport
2014. június

Az irányítási rendszerek kapcsolata

- az ISO 14001 nemzetközi szabványnak közös irányítási rendszerszemlélete van az ISO 9001-es szabvánnyal.
- a KIR bevezetésének alapjául szolgál az ISO 9001 szabvány szerinti minőségirányítási rendszer
- azonban az irányítási rendszer különböző elemeinek alkalmazása eltérő lehet az eltérő célok és a különböző érdekelt felek szerint
- a környezetközpontú irányítási rendszer az érdekelt felek széles skáláját és a társadalom fejlődő környezetvédelmi szükségleteit veszi figyelembe.

A rendszerműködtetés előnyei

- a természeti környezet fejlesztése;
- a környezettudatos működés elősegítése, a környezetszennyezés megelőzése;
- a jogi és egyéb követelményeknek való megfelelés szerinti működés;
- a felügyeleti szervekkel és hatóságokkal való közreműködés erősítése;
- a környezetvédelmi kiadások és befektetések tervezhetősége.

A rendszerfenntartás lépései

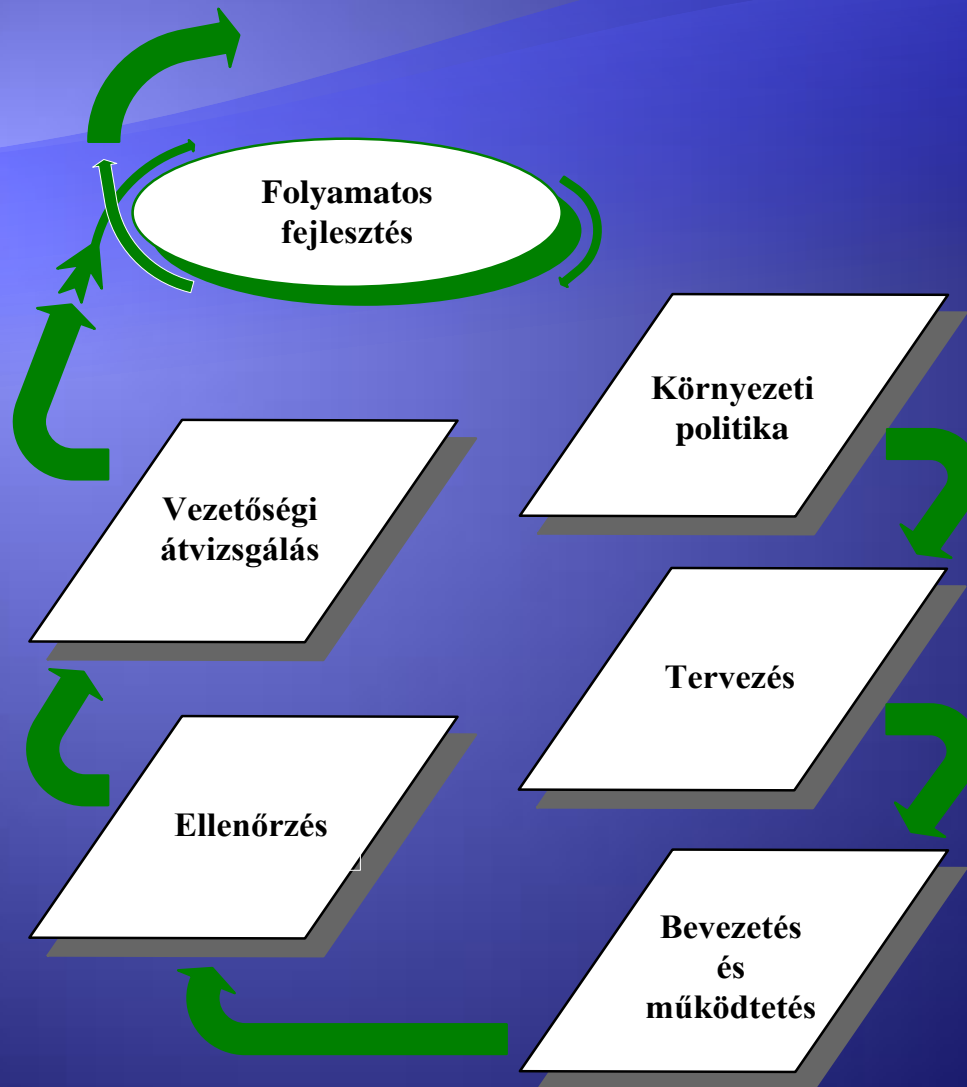
- a környezeti politika átvizsgálása,
- a környezeti hatások, tényezők időszakos felmérése,
- jogszabályok áttekintése és a betartása értékelése,
- konkrét környezeti célok kitűzése, és az elérésükhöz szükséges intézkedések meghatározása, feladatok és felelősök kijelölése,
- minden dolgozóra kiterjedő képzés, a környezettudatosságot javító programok,
- megfelelő dokumentáció,
- mérések, folyamatos megfigyelés, javítási mechanizmusok,
- belső és külső auditok,
- belső és külső tájékoztatás, kommunikáció.

KÖRNYEZETKÖZPONTÚ IRÁNYÍTÁSI RENDSZER

KIR

ISO 14001:2004

ISO 14001:2004 módszere

A szervezet és a környezet fogalma

- **Szervezet**: Minden olyan vállalat, testület, cég, vállalkozás, hatóság vagy intézmény, vagy ezek része vagy kombinációja - **akár jogi személy, akár nem** az, magán- vagy nem magán jellegű -, amelynek saját funkciói vannak, és amely saját adminisztrációja van.
- **Környezet**: A szervezet közvetlen környezete, amelyben az működik, beleértve a **levegőt, a vizet, a földterületet, a természeti erőforrásokat, a növény- és állatvilágot, az embereket és ezek kölcsönös kapcsolatait.**

A környezeti tényező és hatás fogalma

- Környezeti tényező: Valamely szervezet tevékenységének, termékeinek vagy szolgáltatásainak olyan eleme, amely kölcsönhatásba kerülhet a környezettel.

(jelentős környezeti tényező az, melynek hatása jelentős, vagy azzá válhat)

- Környezeti hatás: A környezetben végbemenő mindennemű változás - akár káros, akár hasznos -, amely egészben vagy részben a szervezet környezeti tényezőitől származik.

A környezeti politika fogalma

- Környezeti politika: Egy szervezet környezeti teljesítésére vonatkozó általános szándékai és irányvonalai, ahogy azt a felső vezetőség hivatalosan megfogalmazta.
- Keretet ad a
 - cselekvéshez, valamint a
 - környezeti célok és
 - környezeti előirányzatok
 - kitűzéséhez.

A SZIE környezeti politikája

- A **SZENT ISTVÁN EGYETEM** a fenntartható fejlődés elvei szerint, a környezettel összhangban kívánja folytatni felnőttoktatási és oktatást támogató és kiszolgáló tevékenységeit.
- Az Egyetem – a Fenntartható Fejlődési Stratégiában foglaltakkal összhangban – kiemelt feladatának tekinti a környezet védelmét és a környezeti teljesítmények folyamatos javítását, ennek érdekében elkötelezettséget vállal az alábbi feladatok végrehajtására:
- Működésének minden területén hangsúlyossá teszi a fenntarthatóság szempontjait, ezzel is példát, **modellt mutatva** mind a hallgatóknak, mind a társintézményeknek, valamint szűkebb és tágabb környezetének.

A SZIE környezeti politikája

- Alapkövetelményként tevékenységeink feleljenek meg a környezetvédelmi jogi és egyéb vonatkozó előírásoknak, követelményeknek.
- Rendszeresen vizsgáljuk és felügyelet alatt tartjuk tevékenységeink környezeti hatásait és folyamatosan törekszünk azok fokozatos csökkentésére.
- Tevékenységeink során kiemelt hangsúlyt helyezünk a környezetszennyezés megelőzésére.
- Szállítóink és alvállalkozóink környezeti teljesítményét is értékeljük, amelynek eredményét minden esetben figyelembe vesszük kiválasztásuknál, a további együttműködések fenntarthatóságának értékelésénél.

A kar környezeti politikája

- A Kar kiemelt figyelmet fordít:
- a hulladékgazdálkodás javítására, a keletkezett hulladékok mennyiségének csökkentésére, kezelésük korszerűsítésére;
- az energiafelhasználás elemzésére és a fajlagos mutatók folyamatos javítására;
- a létesítmények üzemeltetésénél és a tevékenységek kialakításánál a természeti erőforrások (anyagok és energia) hatékony felhasználására;
- a munkavállalók környezettudatos magatartására, amelynek elérését oktatással és ösztönző megoldások bevezetésével kívánjuk elősegíteni;
- a rendkívüli események alkalmával követendő eljárások tudatos alkalmazására.

A kar környezeti politikájának specifikus része

- A Kar – az intézményi Fenntartható Fejlődési Stratégiában foglaltakkal összhangban – kiemelt feladatának tekinti a környezet védelmét és a környezeti teljesítmények folyamatos javítását, ennek érdekében elkötelezettséget vállal az alábbi feladatok végrehajtására:
- A környezettudatos magatartás szemléletének elmélyítése az oktatók körében, valamint hallgatóink arra való nevelése.
- Az agrár- és egészségtudományi képzési terület ismereteinek kiszélesítése a környezetvédelmi követelményrendszer elemeivel.
- A fenntarthatóságról való tudás széles körű elterjesztése érdekében a hallgatók környezetvédelmi oktatásának képzési programokba való illesztése.
- A környezetszennyezés megelőzése érdekében hangsúlyt helyezünk a szelektív hulladékgyűjtés bevezetésére.
- Szállítóink és alvállalkozóink környezeti teljesítményének értékelése.

A környezeti cél és előirányzat fogalma

- Környezeti cél: Általános, a környezeti politikával összhangban lévő cél, amelyet egy szervezet tűz ki maga elé.
- Környezeti előirányzat: a szervezetre vagy annak részeire vonatkozó, a környezeti célokból következő **részletes teljesítési követelmény**, amelyet a célok elérése érdekében meg kell adni és teljesíteni kell.

Környezeti célok és programok

Cél: a környezettudatos magatartás elmélyítése

Az oktatók körében a szemlélet tudatosítása (oktatói értekezletek keretében félévenként legalább két alkalommal)

Az **oktatási tevékenység környezeti hatásainak ismertetése** a környezetterhelés csökkentési lehetőségeinek ismertetése

Az elektronikus dokumentációkezelés, nyilvántartás, tárolás fejlesztése (az informatika bevonásával egyeztetés)

Az elektronikus dokumentációkezelésre vonatkozó szabályozások átvizsgálása a környezeti szempontok figyelembevételével

Az elektronikus dokumentációkezelésre vonatkozó szabályzatok módosítása, jóváhagyása, kiadása

A munkatársak oktatása, képzése az elektronikus dokumentációkezeléssel kapcsolatos követelményekről

Az **elektronikus tananyagok** fejlesztése, a használat előtérbe helyezése (oktatások szervezése félév kezdetén, a használattal kapcsolatos követelmények ismertetése)

Az elektronikus tananyagok használatára vonatkozó követelmények átvizsgálása

Az elektronikus tananyagok használatával kapcsolatos szabályzatok, utasítások módosítása, jóváhagyása, kiadása

A munkatársak oktatása, képzése az elektronikus tananyagok használatával kapcsolatos követelményekről

Akciók, programok, rendezvények szervezése a környezettudatos magatartás jegyében (környezetünk védelme, szedd magad akció lebonyolítása félévente egy alkalommal)

A tanévre vonatkozó programterv átvizsgálása, lehetőségek felmérése, egyeztetések lefolytatása

A **környezetvédelemmel kapcsolatos pályázati lehetőségek figyelemmel kísérése** (pl.: szelektív hulladékgyűjtés fejlesztésére, eszközök beszerzésére, környezetkímélő technológiák alkalmazására)

Pályázatfigyelés

Környezeti célok és programok GAEK

Cél: a környezetszennyezés megelőzése, a környezetterhelés csökkentése

A **kiszervezett tevékenységek esetében** (pl.: SZIE Nonprofit Kft. üzemeltetési és tanüzem működtetési tevékenysége) a környezettudatosság előremozdítása, a környezetvédelmi követelmények meghatározása

A kiszervezett tevékenységre vonatkozó szerződések átvizsgálása környezetvédelmi szempontból

A kiszervezett tevékenységek esetében a munkaterületek bejárása, átvizsgálása

A bejárások és az átvizsgálások alapján a szerződéses követelmények meghatározása (Környezeti politika ismerete, szabályzó dokumentumok követelményei, jogszabályi követelmények, feljegyzések vezetése, kapcsolattartók meghatározása, felügyeleti rendszer meghatározása)

A kiszervezett tevékenységekkel kapcsolatos szerződések módosítása, jóváhagyása

Környezeti célok és programok GAEK

Cél: a környezetterhelés csökkentése, egészségvédelem

A laborműködtetés esetében (Szarvas) **szerhasználati és laborgyakorlati képzések** szervezése, mind a dolgozók, mind a hallgatók körében

A laborműködtetés esetében a veszélyes anyagok/készítmények alkalmazására vonatkozó követelmények és a munkahelyi kockázatértékelés átvizsgálása

A veszélyes anyagok/készítmények használatával kapcsolatos speciális biztonságtechnikai, egészségvédelmi követelmények meghatározása

Oktatási tematika kidolgozása a szerhasználati és laborgyakorlati képzésekhez, oktatási anyag jóváhagyása

A szerhasználati és laborgyakorlati képzések tervezése, szervezése, lebonyolítása

Környezeti célok és programok ABPK

Cél: a környezetszennyezés megelőzése

Környezeti hatások csökkentése a **takarítási műveletek** során használt veszélyes anyagok és készítmények használatakor és tárolásakor

A tevékenység során alkalmazott veszélyes anyagok és készítmények átvizsgálása, nyilvántartás készítése

A takarítási tevékenységet végző munkatársak oktatása, képzése a veszélyes anyagok és készítmények használatával kapcsolatosan (környezettudatos magatartás javítása, felhasználás, eszközhasználat, technológia, kijelölt tárolás, kármentesítés)

A veszélyes anyagok és készítmények alkalmazása során a keletkező hulladékok gyűjtési rendjének kialakítása (pl.: göngyölegek esetében)

Környezeti célok és programok ABPK

Cél: a környezetterhelés csökkentése

A **karbantartási tevékenységek** során keletkező hulladéktárolás, gyűjtés fejlesztése

A tevékenység során keletkezett hulladékok átvizsgálása, a tárolási körülmények felülvizsgálata

Hulladékgyűjtési rend (jelölés, tárolás) kialakítása

A karbantartási tevékenységet végző munkatársak oktatása, képzése a munkaműveletek során keletkező hulladékok gyűjtésével, tárolásával kapcsolatosan (környezettudatos magatartás javítása, felhasználás, eszközhasználat, technológia, kijelölt tárolás, kármentesítés)

A karbantartási tevékenység során keletkező hulladékok elszállítási lehetőségének felülvizsgálata a szállítások szervezése

Jogsabályi és egyéb követelmények

- eljárás a **jogsabályi és egyéb követelmények azonosítására, hozzáférhetővé tételére**

ezek lehetnek:

törvények

kormányrendeletek

miniszteri rendeletek

hatósági előírások

*(ÁNTSZ, környezetvédelmi
felügyelet, vízügyi igazgatóságok stb.)*

engedélyek

helyi szabályozás

Európai Unió jogszabályok

naprakész nyilvántartás a szabályozásokról

Jogszabályi és egyéb követelmények

Hulladékgazdálkodás

Hulladékok EWC kóddal történő azonosítása

Kapcsolódó jogszabályok:

16/2001. (VII. 18.) KÖM RENDELET A HULLADÉKOK JEGYZÉKÉRŐL

Telephelyenként naprakész nyilvántartás vezetése

A hulladék termelője vezeti, a nyilvántartáson szereplő adatok:

Általános adatok:

- a KAR/Ügyfél lap, illetve KAR/Telephely lap és a Borítólap kitöltéséhez szükséges adatok
- a telephelyen folyó tevékenységek felsorolása, TEÁOR kóddal, megnevezéssel
- nyilatkozat a nyilvántartás adatainak valódiságáról

Jogszabályi és egyéb követelmények

- *Hulladékok gyűjtése*
- Munkahelyi gyűjtőhely:
 - A veszélyes hulladékok keletkezésének helyén, környezeti veszélyességük függvényében kialakított gyűjtőhelyen.
- Üzemi gyűjtőhely:
 - Saját telephelyen létesített, a saját tevékenységből származó veszélyes hulladékok gyűjtésére szolgáló terület, illetve építmény.
 - A hulladék termelője a veszélyes hulladékot, közvetlenül a keletkezés helyén, munkahelyi gyűjtőhelyen, a környezet szennyezését kizáró edényzetben, a tevékenység zavartalan végzését nem akadályozó mennyiségben gyűjtheti, legfeljebb 1 évig.
- Kapcsolódó jogszabályok:
- 98/2001. (VI. 15.) KORM. RENDELET

Dokumentáció

A KIR dokumentáció tartalmazza a következőket:

- KIR politika, célok, előirányzatokat
- A KIR alkalmazási területének leírását
- A KIR fő elemeinek és kölcsönhatásainak leírását (meghivatkozva a kapcsolódó dokumentumokat)
- Az e szabvány által megkövetelt dokumentumokat, feljegyzéseket
- A szervezet által előírt – KIR fenntartáshoz – szükséges dokumentumokat

Felkészültség és reagálás vészhelyzetekre

eljárásokat kell létrehozni és fenntartani:

- a balesetek, vészhelyzetek lehetőségének felismerésére
- az ezekre történő reagálásra
- a bekövetkező környezeti hatások megelőzésére, mérséklésére

a felkészültség és a reagálási eljárások felülvizsgálatára,
különösen baleset/vészhelyzet bekövetkezése után

ahol ez **célszerű, próbálja ki** ezen eljárásokat

figyelembe kell venni a következőket:

- véletlen kibocsátások vízbe, talajba, levegőbe
- emissziók ökológiai hatásai

Az oktatási tevékenység környezeti hatásai

- a speciális kurzusokat (tanüzem, laboratóriumi gyakorlatok) leszámítva nagyjából egy átlagos irodai tevékenység
- átgondolandó:
 - nyomtatás/fénymásolás
 - energiafelhasználás (világítás, légkondicionáló, stb...)
 - veszélyes hulladék a szárazelemmel, gombelemmel működő berendezésekből
 - példamutatás fontossága
- szakmai gyakorlatokon az adott hely környezetirányítási rendszeréhez, környezetvédelmi előírásaihoz való maximális alkalmazkodás

**KÖSZÖNJÜK MEGTISZTELŐ
FIGYELMÜKET!**